

Kupiškio viešojoje bibliotekoje įvyko literatūrinis vakaras „Mūsų dvasios gyvens inkiluos“, skirtas nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Jono Strielkūno 80-mečiui. Gražios poezijos sklindinas kelias valandas kupiškėnams dovanojo kaimynai panevėžiečiai poetė Elvyra Pažemekaitė, teatro ir kino aktorius Albinas Kėleris, literatūros kritikas poetas Alfis Pakėnas. Žadėjęs dalyvauti bardas ir kompozitorius Kazimieras Jakutis neatvyko, tad muzikinio poezijos skambesio nebuvo, bet jo ir nepasigesta, užteko pačios poezijos.

Ada DVARIONAITĖ

KAM LEMTA BŪTI TREČIUOJU BROLIU?

Išvakarėse siautęs vėjas, užklupęs lietus aptiko besant kiaušų bibliotekos stogą kaip tik toje vietoje, kur salė, tad šeiminingai apdairiai pasirengė netikėtumams, jeigu imtų lyti ir varvėti – toje vietoje padėjo kibirą, o kad jis nebūtų tuščias, pamerkė ten jurginų.

Taip keistai tas žydintis kibiras atrodė tarp sėdinčių žiūrovų ir svečių būrelio ir taip paprastai, natūraliai, tarsi ir turėtų taip būti. Visa tai paaiškinus renginio vedėjai Linai Matiukaitei, klausytojai liko sužavėti poetiškai išspręstos buitinės problemos.

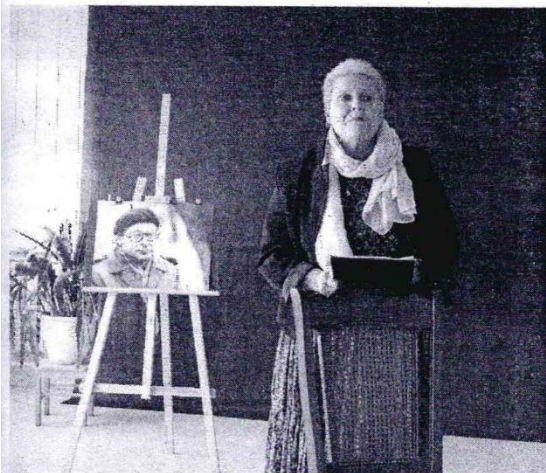
Buitis ir būtis vis būna greta, tik kažkas nutinka ir paprastas žmogus tampa poetu. Visai neišskirtinis, paprastai atrodantis. Sakoma, kad normalus žmogus eilėraščių nerašo, jam užtenka gyvenimo, o poetas lyg koks pranašas ar juokdarys, ar trečiasis brolis (žinoma, Jonas vardu) nerimsta, kankinasi, ieško, klausia, nors žino, kad atsakymo nebus. Tas, kuris labiausiai bijo mirties ir tą jausmą pajunta dar vaikystėje, būna geriausias poetas...

Iš nuotraukos žvelgiantis J. Strielkūnas, paprasto veido, su berete, tikras darbo žmogus, buhalteris (buvo baigęs buhalterijos kursą, kurį laiką dirbo Panevėžio naftos bazėje), galėjo ir likti pelenium, pasak poeto Alfio Pakėno, bet subrendo iki didelio poeto, talentingo kūrėjo, redaktoriaus ir vertėjo, kurį berods Valdas Kukulas yra pavadinęs šių laikų Maironiū.

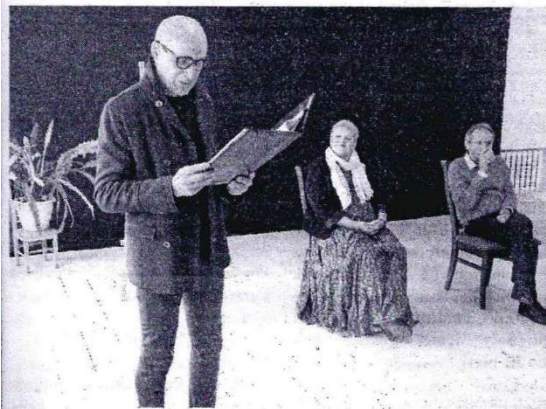
„Jis rašė vaizdais, paprasta kalba, kuri natūraliai ir vientisai liejosi į talpias metaforas, į tobulus ketureilius, kuriuos visus galima išdainuoti, tokie jie melodingi ir ritmiški. Ir smingantys į širdį, traukiantys gaudulį ir liūdesį, tokie tikslūs, kad manaisi, paprastam žmogui neįmanoma tokių sugalvoti, lyg malda per atlaisdus kalbama... O atrodė toks kasdieniškas, mažo ūgio, visas susiglamžęs, kelnės ar švarko rankovės per trumpos, keistas.

Nukelta į 8 p.

Kas labiausiai bijo mirties, tas geriausias poetas...

Į literatūrinį renginį atvyko projekto koordinatore poetė Elvyra Pažemekaitė, poetas Alfis Pakėnas, aktorius Albinas Kėleris. Autorės nuotraukos

Kas labiausiai bijo mirties, tas geriausias poetas...

Kibiras su jurginiais laukė lietaus, bet nesulaukė.

Klausytojų prisirinko pilnutėlė salė. Ados Dvarionaitės nuotraukos

Atkelta iš 5 p.

„Prisimenu, viename renginyje, merginos, jį pamačiusios, susijuokė, – čia dar koks Pūkuotukas, o kai tas paskaitė savo eiles, nutilo, nustebė, susižvalgė. Buvo tylus, ramus, mažai kalbėdavęs, savo eilėraščių išmurmėdavęs. Mėgo išgerti, bet žmonos Janinos dėka šiai ydai nepasidavė“, – taip pasakojo A. Pakėnas, šiemetės Vaižganto premijos laureatas, nuoširdžiai išstudijavęs J. Strielkūno gyvenimą ir kūrybą.

Literatūros kritikas A. Pakė-

nas yra parengęs 33 prisiminimų autorių knygą apie J. Strielkūną, ji dar neišleista, nes pernai pritrūko dviejų balų, kad Lietuvos Kultūros taryba skirtų finansavimą leidybai. Sėkmės tikimasi šiemet. Knyga vadinsis „Trečiasis brolis“.

BUVO VIENTISAS TYLUS ŽMOGUS

Amžinybėn J. Strielkūnas išėjo prieš 9 metus, poetei E. Pažemekaitėi teko jį pažinti ir bendrauti

per literatūros renginius Panevėžyje, per „Lino žiedą“, „Literatūrinės žiemės“ konkursus. „Atvažiudavo Valdas Kukulas. Pasibuvimui vykdavo po renginio, jiedu su Elena Mezginaitė šokdavo maudytis į linmarką, šaukdavo prisidėti ir Joną, o tas tik sėdi ant kranto, žiūri į juos, rūko. Arba sustoja abu su Elena, ne tiek kalbasi, kiek tyli. Matyti, kad iš pusės Žodžio abudu susikalba, tarsi du šventieji, aš tik apeidavau ratu, kad netoli būčiau, kur jau man...“, – pasakojo šio pro-

jekto kuratorė E. Pažemekaitė, prisipažindama nuo senų laikų esanti nuoširdi J. Strielkūno poezijos gerbėja ir mylėtoja.

Panevėžietis aktorius A. Kėleris skaitė poeto eilėraščius, daugelis iš jų jau yra pripažinti klasika, išmokti tarsi liaudies dainos, kiti mažiau girdėti. Kalbėjo apie poetą, žavėjosi juo, ragino vėl sugrįžti ir skaityti, džiaugtis talentu. Skaitė ištraukas iš kitų autorių – Romualdo Granausko, V. Kukulo prisiminimų. Skaitė J. Strielkūno eiles,

skirtas bičiuliams Marcelijui Martinaičiui, R. Granauskui. Eilėraščių Tėvui ir Motinai. Ir Palėvenei, nes iš tų kraštų buvo kilusi Jono mama Julija, o tėtis Kostas nuo Vabalninko, taigi aukštaitai.

„Mylėkim aukštaitčius kūrėjus, ne kiek jų beturim, dažniau skaitykim, džiuginkim savo širdis jų talentu“, – ragino svečiai gausiai susirinkusių klausytojų auditoriją. Nelijo, net saulė nušvito, kibiras su jurginiais liko ramiai stovėti salėje iki vakarui pasibaigiant.

